

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Termin hvori undervisningen afsluttes: maj-juni 2026
Institution	Herning HF og VUC
Uddannelse	hf2
Fag og niveau	Psykologi C
Lærer(e)	Tomas Billeskov Jansen
Hold	25PsC23

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Udvikling
Titel 2	Mobning
Titel 3	Køn
Titel 4	Læring
Titel 5	Videnskabelige undersøgelsesmetoder
Titel 6	
Titel 7	
Titel 8	
Titel 9	
Titel 10	
Titel 11	
Titel 12	
Titel 13	
Titel 14	
Titel 15	

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 1	Udvikling
Indhold	<p>Læsestof:</p> <p>Introduktion til faget psykologi på C-niveau ud fra læreplanen for psykologi C</p> <p>”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog (2024)(menneskets udvikling, arv), p5666</p> <p>”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog (2024)(menneskets udvikling, miljø, køn), p5048, p5049, p5188</p> <p>”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog(2024)(menneskets udvikling, tilknytning), p5043</p> <p>”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, (2024)(menneskets udvikling, arv, miljø, tilknytning, sårbarhed, resiliens), p5098, p5123, p5128, p5129, p5130, p5131, p5132, p5133</p> <p>”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, (2024)(menneskets udvikling, kultur), p5539, p5557, p5556</p> <p>”Kulturen og det sociale liv – Psykologifagets grundbog”(2010)(redigeret af Flemming B. Olsen), Frydenlund, 1. udgave, 2. oplag, side 218 og 222</p> <p>Problemstilling i psykologi(eget materiale)</p> <p>Dokumentar:</p> <p>”Anbragt” fra ”Indefra” af Anders Agger, DR2, 26. december 2016</p> <p>”DR2 Tema – Hjernevask – Harlows abeforsøg”, 17. marts 2012, uddrag, Michael Mosley</p> <p>”Min barndom i helvede” af Lisbeth Zornig Andersen, 10. maj 2012, Mette Korsgaard, 58 minutter.</p> <p>”DR2 Tema – Babyernes vidunderlige verden – babyer helt tæt på”, DR2, 1. juni 2019, Pernille Kabell, Serena Davies og Guddi Singh</p> <p>Bilag/Cases:</p> <p>”Ikke glad for at deltage i rytmik” fra http://www.netsundhedsplejerske.dk/brevkasse/udskiv.php?id=22086 af Helen Lyng Hansen</p> <p>”Spædbørn forstår følelsesudtryk!” fra Forskningsnyt fra Psykologi 2002,11(2)</p> <p>”Katja” fra Psykologisk pædagogisk rådgivning, nr. 4-5, 1997</p> <p>31 sider</p>
Omfang	20 lektioner á 45 minutter
Særlige fokus-punkter	<p>Kernebegreber: separationsreaktioner, protest, fortvivelse, emotionel frakobling, Harry Harlows eksperiment med abeunger, spædbarnsdepression, hospitalisme, de rumænske børnehjemsbørn, institutionel autisme, omsorgssvigt, vanrøgt, fysiske overgreb, psykiske overgreb, seksuelle overgreb, børns reaktioner på overgreb, kontaktforstyrrelser, depression, dissociation, forsinket udvikling, de overdrevent veltilpassede eller voksne børn, hyperaktiv og destruktiv, ansvar, skyld og hemmeligholdelse, sårbarhed, resiliens,</p>

	<p>Wayne Dennis' prospektive længdesnitsundersøgelse af børnehjemsbørn i Libanon, Koluchovas undersøgelse af tjekkiske tvillingedrenge, risiko, skift, kædevirkninger, gentagne negative erfaringer, individuelle forskelle, mælkebøttebørn, modstandsdygtighed, Kauai-undersøgelsen, Martin Teichers undersøgelse af omsorgssvigt og hjerneudvikling, medfødte forskelle, temperament, lette børn, besværlige børn, langsomme børn, pasform, begyndende selv, medfødte sanser, lugt, hørelse, synet, forsøget med den nubrede sut, tværmodal perception, vitalitetsfølelser, primære følelser, kerneselv, oplever sig selv som en fysisk afgrænset enhed, er selv årsag til handlinger, det selektive sociale smil, ansigtsduetter, non-verbal kommunikation, stimulation, overstimulation, understimulation, følelsesmæssig smitte, empati, still-face eksperimentet, generaliseret episode, skema, RIG(Repræsentationer af Interaktioner, der er blevet Generaliserede), fremkaldt ledsager, prægning, tilknytning, smil, gråd, klyngen sig til, 0-2 måneder førtilknytning, 2-7 måneder begyndende tilknytning, 7-24 måneder selektiv tilknytning, separationsangst, tilknytningsadfærd, udforskningsadfærd, Diane Baumrinds 4 opdragsstile, kravstillende, kravundvigende, lydhor, børnecentreret, afvisende, voksencentreret, autoritativ(demokratisk), autoritær, eftergivende, uinvolveret, etnocentrisme, kulturrelativisme, minoritet, majoritet, assimilation, integration, segregatio</p> <p>Mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske - redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser - inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger - demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden - argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde
<p>Væsentligste arbejdsformer</p>	<p>Klasseundervisning og gruppearbejde. Selvstændigt arbejde med at svare på spørgsmål Oplæg for klassen Øvelse i at anvende psykologifaglige begreber på bilag Cooperative Learning</p>

[Retur til forside](#)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

<p>Titel 2</p>	<p>Mobning</p>
<p>Indhold</p>	<p>Læsestof: ”Kulturen og det sociale liv – Psykologifagets grundbog”(2010) af Flemming B. Olsen(red.) side 95-104, 118-122(social adfærd, gruppepsykologiske processer, stereotyper og fordomme) ”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog, (2024), (stress, coping), p5573 ”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog, (2024)(mobning, social indflydel-</p>

se), p5535
 ”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog, (2024)(identitet, livsstil), p5422, p5392
 ”Psykologi – fra celle til selfie”(2015) af Flemming André Philip Ravn og Troels Wolf side 161, 190-192, 203-204(diskrimination, mobning)
 ”Copingstrategier” fra www.stressogros.dk/coping(coping)
 ”Socialpsykologi – en introduktion”(2016), Frydenlund, 3. udgave, 1. oplag, Rolf Kuschel og Per Schultz Jørgensen med bidrag af Faezeh Zand,(diskrimination) side 87-88
 ”LIKE” af Camilla Mehlsen & Vincent F. Hendricks(Red.), 1 udgave, 1. oplag, 2019, Center for Information og Boblestudier,(CIBS), Københavns Universitet, side 21-25, 30-32, 35-36, 56-57, 80, 86-87
 ”Psykologiens veje” om af Ole Schultz Larsen, iBog, (2018)(kritisk artikel om Milgrams eksperiment autoritet og lydighed)

Dokumentar:
 ”Hængt ud på nettet”, 21. august 2017, DR2, Michael Jeppesen
 ”Experimenter: The Stanley Milgram Story”, (2015), de første 40 minutter, instruktør Michael Almereyda
 ”The Psychology of Evil”, 23. September 2008, TED TALK, Philip Zimbardo, YouTube
 ”Dags Dato: Mobning og terror på nettet – Om grov og hadefuld adfærd i cyberspace”, Richard Bacon, 18. februar 2013, TV2

Bilag/cases:

”Forråelsen ramte også mig” af Jesper Sølund Hansen fra Politiken den 26. maj 2007
 ”Piger mobber mere på nettet” i Videnskab.dk af Arild S. Foss, 15. oktober 2013, oversat af Julie M. Ingemansson(social adfærd, gruppepsykologiske processer, social indflydelse, kommunikation i sociale sammenhænge og på de sociale medier)
 ”Overraskende mange er bange – DPU – Aarhus Universitet(uddrag), 14. august 2012 af Camilla Mehlsen
 Kritik af Muzaffer Sherifs ”Røverhule”-eksperiment fra 1954 i artiklen ”Fluernes herre” fra virkelighedens verden: Det bekymrende eftermæle fra ”Røverhule”-eksperimentet” i Guardian den 16. april 2018 af David Shariatmadari
 Kritik af Solomon Asch’s eksperiment om konformitet i 1950’erne, fra 11. november 2024 af Jon-Christian Pass
 Kritik af Philip Zimbardos Stanford-fængselseksperiment fra 1971 af Judy Berman i Time den 13. november 2024
 ”Milgrams tvivlsomme eksperiment”, Psykologernes fagmagasin, 11. august 2021, Christian Lau Godsken, cand.psych.aut.(kritisk artikel om Milgrams eksperiment autoritet og lydighed)

	51 sider
Omfang	22 lektioner á 45 minutter
Særlige fokus-punkter	<p>Kernebegreber: projektion, kompensation, splitting, antikonform, eksperimentet epileptikeren, tilskuereffekten, individualpsykologisk og gruppepsykologisk syn på mobning, aggressiv mobber, passiv og provokerende mobbeoffer, gruppepres, deindividualisering, flertalsmisforståelse, lemmingeffekt, hatespeech, asynkronitet, shitstorm, viralitet, candystorm, bullyvictim, stereotyp, fordom, stigmatisering, hospitaleksperimentet, Philip Zimbardos Stanford-fængselseksperiment, magt, roller, identifikation, anonymitet, Muzafer Sherifs ”Robbers cave”/”Røverhule”-eksperiment, ind- og udgruppe, konformitet, kompliance, lydighed, Solomon Aschs stregforsøg, autoritet, Stanley Milgram, diskrimination, diskriminationskortet, kamp- og flugt-reaktionen, akut og kronisk stress, Holmes og Rahe's sociale belastningsskala, daglige gener, konfronterende, distancerende, udadvendt, indadvendt følelsesmæssig, ansvar, uansvarlig, intellektuel og håbsorienteret coping, identitetsforvirring, identitetssøgen, jegidentitet, social identitet, subjektiv alder, en ungdommelig livsstil</p> <p>Mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske - redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser - formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag - vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger - demonstrere viden om psykologisk identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag
Væsentligste arbejdsformer	<p>Klasseundervisning. Grupperarbejde. Arbejde med bilag/cases Gruppeoplæg Cooperative Learning</p>

[Retur til forside](#)

Titel 3	Køn
Indhold	<p>Læsestof:</p> <p>”Would you go to bed with me tonight? Hvad mænd og kvinder svarer på seksuelle tilbud fra fremmede” af Gert Martin Hald i ”20 psykologiske eksperimenter – der ændrede vores syn på mennesket” af Henrik Høgh-Olesen og Thomas Dalsgaard(red.), plurafutura-publishing, 2020</p>

	<p>”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog, (2024)(køn), p4826, p4827, p4828 ”Psykologi – fra celle til selfie” af Flemming André Philip Ravn og Troels Wolf, iBog, (2022)(køn), p152, p153 ”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog, (2024)(kommunikation, personlighed”, p5450, p5664, p4852</p> <p>Dokumentar: ”Børn født i den forkerte krop”, 9. september 2015, DR2, Louis Theroux ”Sexlyst, stenalderhjerner & Drager i jetstrømmene”, DR2, 15. marts 2011, Anne Henderson, Johanne Vinten og Line Friis Frederiksen ”Kønsrevolution – en rejse med Katie Couric”, National Geographic Channel, 25. februar 2017, Todd Hermann og Ole Haubo Christensen</p> <p>Bilag/cases: ”Hver fjerde føler sig begrænset af sit køn” i ”Lederne – en verden til forskel”, 8. marts 2020, Diana Bergenser og Nanna Simone Jensen ”Børn låses fast i stereotype kønsroller(interview)”(uddrag), Pernille Aisinger, 25. maj 2010, Folkeskolen.dk</p> <p>52 sider</p>
Omfang	14 lektioner á 45 minutter
Særlige fokus-punkter	<p>Kernebegreber: neuropsykologi, Simon Baron-Cohen, piger og drenge for lidt og for meget testosteron, hjernemodning, behaviorisme, social indlæringsteori, længdesnitsundersøgelse af Beverly Fagot og Mary Leinbach fra 1989 af 18 og 27 måneder gamle børn, Bandura, imitation, eksperiment af Perry og Bussey fra 1979 af 48 drenge og 48 piger, kognitiv psykologi, kønsskema, observationsundersøgelse af Beverly Fagot af 40 børn i 21 og 25 måneders alderen, eksistentiel psykologi, Simone de Beauvoir, patriarkalsk, det andet køn, objekt, kroppen som situation, post-moderne psykologi, køn er noget vi performer, Judith Butler, ciskønnet, transkønnet, heteroseksuel, heteronormative orden, socialpsykologi, os/dem-tænkning, polarisering, Darwins nødvendighed og tilfældighed, mutationer, evolutionspsykologi mænd og kvinder, oxytocin, mænd og kvinder psykisk sygdom, kønsidentitet, kønsroller, opdragelse, køn er magt, seksualitet, pseudohermafroditte, spornoseksualitet, Anna Libak, den røde fløj, kulturel konstruktion, den blå fløj, kønsdeterminisme, GLBTQ, transkønnet, hypothalamus, vil du gå i seng med mig i aften?, non-verbal kommunikation, mimiske koder, gestuelle koder, positur-koder, koder for øjenkontakt, ekstra-verbale koder, kropskontakt-koder, afstandskoder, koder for fremtræden, The Big Five, udadvendt-indadvendt, omgængelig-konfronterende, samvittighedsfuld-ligegyldig, anspændt(neuroticisme)-emotionelt stabil, åbenlukkede, den forsigtige og den risikovillige type, nyheds-, forandrings- og flertydighedstolerance</p> <p>Mål: - demonstrere et bredt kendskab til fagets stofområder, primært i forhold til det normalt fungerende menneske</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser - inddrage og vurdere forskellige forklaringer på psykologiske problemstillinger - demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden - vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger
Væsentligste arbejdsformer	<p>Gruppearbejde. Klasseundervisning. Gruppeoplæg. Summegrupper.</p>

[Retur til forside](#)

Titel 4	Læring
Indhold	<p>Læsestof:</p> <p>”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog, (2024)(psykologiske, sociale og kulturelle forholds betydning for læring), p5135, p5162, p5163, p5161, p5159, p5158, p5157</p> <p>”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog(2024)(psykologiske, sociale og kulturelle forholds betydning for læring og motivation), p5276, p5295, p5294, p5291, p5290</p> <p>”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog(2024)(psykologiske, sociale og kulturelle forholds betydning for hukommelse), p5236</p> <p>”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog(2024)(perceptionens betydning for menneskets forståelse af sig selv og omverdenen), p5237</p> <p>”Psykologiens veje” af Ole Schultz Larsen, iBog(2024)(tænkningens betydning for menneskets forståelse af sig selv og omverdenen), p5242, p5274</p> <p>Dokumentar:</p> <p>”Pisk eller gulerod, TV2, 1. del, 4. december 2017</p> <p>”Pisk eller gulerod”, TV2, 2. del, 11. december 2017</p> <p>Bilag/Cases:</p> <p>”Studie: Skoleelever bliver bedre af flere lærerstyrede timer i læsning”(uddrag), 20. juni 2016, Mads Moltsen, Videnskab.dk</p> <p>”Praktisk læring løfter eleverne”, Kristeligt Dagblad, 25. september 2015, Josephine Wiesener</p> <p>”Pinball-effekten: Derfor ødelægger sociale medier din koncentration”, ForskerZonen, Videnskab.dk, 29. januar 2016, Vincent Hendricks – professor, Institut for Medier, Erkendelse og Formidling & Joachim Schmidt Wiewiura – forsker, Institut for Medier, Erkendelse og Formidling(psykologiske, sociale, digitale forholds betyd-</p>

	ning for læring og hukommelse) 51 sider
Omfang	14 lektioner á 45 minutter
Særlige fokus-punkter	<p>Kernebegreber: Pavlov, stimulus, respons, ubetinget, betinget, positivisme, empirisme, S før R, tom og fyldt madskål, hundepasserens fodtrin, klokke, spyt, savl, påvirkning, svar, klassisk betingning, passiv, naturlig, medfødt, genetisk, refleks, instinkt, udslukning, Watson, giv mig et dusin velkøbte børn, tabula rasa, forsøget med Albert og den hvide rotte, miljø, arv, nyse- og hosterefleksen, nærings-, forsvars- og forplantningsrefleksen, stimulus-generalisering, Thorndikes forsøg-og-fejl læring, effektloven, Köhler, kognitiv psykologi, kritik af behaviorismen, SOR-modellen, tænkning, forsøget med aber, banan, stokke, kasser, aha-oplevelse, pludselig indsigt, Bandura, imitation, observation, sproglig og tavs viden, udenadslære, paratviden, faktaviden, mesterlære, tankpasserpædagogik, kognitiv skema, assimilation, Piaget, akkomodation, Vygotsky, zonen for den nærmeste udvikling, stilladsering, motivation, nysgerrighed, mening, kompetence, interesse, selvtilid, anerkendelse, konkurrence, ”bottom up” og ”top down”-processer, Atkinson og Shiffrins flerlagermodel, sensorisk hukommelse, korttidshukommelse, 7 plus minus 2, klumpning, arbejdshukommelse, langtidshukommelse, implicit, eksplicit, episodisk, blitzendringer, semantisk hukommelse, procedurehukommelse, perceptuel hukommelse, hukommelse for emotionelle reaktioner, tilskuereffekten, lemningeffekten, ”hoppe-med-på-vognen-effekten”, pinballeffekten</p> <p>Mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser - formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag - demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden - vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger - demonstrere viden om psykologisk identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag
Væsentligste arbejdsformer	Selvstændigt arbejde Gruppearbejde Klasseundervisning Oplæg Cooperative Learning

[Retur til forside](#)

Titel 5	Videnskabelige undersøgelsesmetoder
Indhold	<p>Læsestof: ”Metode i psykologi” side 27-41, Systime, 2024, Christian Skjødt Pedersen</p> <p>Dokumentar:</p> <p>Bilag/Cases:</p> <p>51 sider</p> <p>I alt 185 sider</p>
Omfang	14 lektioner á 45 minutter
Særlige fokus-punkter	<p>Kernebegreber: kvantitativ og kvalitativ metode, eksperiment, korrelation, kausalitet, årsagssammenhæng, eksperimentgruppen, kontrolgruppen, observation, spørgeskema, interview, tvillingeundersøgelse, repræsentativitet, forsøgseffekt, forsøgsledereffekt, kontroleffekt, laboratorieeksperiment, felteksperiment, selvrapportering, etiske retningslinjer, informeret samtykke, bedrag, debriefing, beskyttelse af deltagere, anonymitet, retten til at fortryde</p> <p>Mål:</p> <ul style="list-style-type: none"> - redegøre for og kritisk forholde sig til psykologisk viden i form af psykologiske teorier, begreber og undersøgelser - formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden fra forskellige kilder, herunder digitale medier, til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag - demonstrere et elementært kendskab til fagets forskningsmetoder og etiske problemstillinger i psykologisk forskning samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden - vurdere betydningen af sociale og kulturelle faktorer i forhold til menneskers tænkning og handlinger - demonstrere viden om psykologisk identitet og metoder og behandle problemstillinger i samspil med andre fag
Væsentligste arbejdsformer	<p>Selvstændigt arbejde</p> <p>Gruppearbejde</p> <p>Klasseundervisning</p> <p>Oplæg</p> <p>Cooperative Learning</p>